

Yıldırımdan Korunmanın Yolları

Yıldırım Nedir?

Yıldırım atmosferde meydana gelen, canlılar ve yapılar için tehlikeli durumlara neden olan doğadaki en güçlü elektriksel boşalma olayıdır. Yıldırım oluşumu bulutun elektriksel yüklenmesi, boşalma süreci ve ana boşalma aşamalarından oluşur.

Yıldırım, sağanak yağış ve gök gürültüsünün bir arada yaşandığı oraj olaylarında oluşur. İnsan hayatını ve yeryüzündeki bütün yapıları yıldırımın zararlı etkilerine karşı korumak amacıyla yıldırımdan korunma sistemleri kullanılır.

Yıldırım, bugün bile hala doğanın en heyecan verici ve en şaşırtıcı olaylarından birisidir. Bu olay, insanlık tarihinin ve mitolojinin önemli bir parçası olmuştur. Dünyaya dakikada yaklaşık 1800 civarında yıldırım düşmektedir. Dünyanın değişik bölgelerine düşen yıldırım sayısı birbirinden farklıdır. Genel olarak, Kuzey ve Güney Kutuplarına hiç yıldırım düşmezken, Ekvator bölgesi yıldırım sayısı bakımından çok zengindir.(örneğin; Uganda, Kampala'da bir yıldırım düşme sayısı 242 dir).

Yıldırımdan Korunma Yöntemleri

Gök gürlediği zaman, kapalı bir yere sığınınız.

Gök gürültülü hava olayları başladığında, emniyetli bir yere gidilerek yıldırımdan korunmak mümkündür.

Yapılan çalışmalarda, çok sayıda yıldırım mağduru, fırtınaya dışarıda iken yakalandıklarını ve emniyetli bir

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

yere sığınamadıklarını söylemektedir. Bazı mağdurlar ise; emniyetli bir yere 5-10 dakika daha erken gidebilseylerdi, yıldırım çarpmasından korunmuş olacaktı.

Bazı insanların çarpılmaları dışarıya çok erken çıkmaları yüzünden olmuştur. Son gök gürleme sesini işittikten sonra en az 30 dakika emniyetli bir bina ya da araç içinde kalınmalıdır.

Bazı mağdurlar evlerinde ya da bina içindeyken herhangi bir elektrikli alet ya da kablolu telefon kullanırken yıldırıma

Yıldırım Hakkında Bilemediklerimiz

-Tüm orajlar yıldırım üretir ve tehlikelidir.

-Yıldırım sıklıkla şiddetli yağış alanının dışında çarpar, herhangi bir yağıştan 20 km kadar uzakta da çarpabilir. Çoğu yıldırım ölümleri fırtınaların önünde ya da geçtiği sanılan fırtınalardan sonra oluşur.

-Eğer gök gürlemesini duyuyorsanız tehlikeyesinizdir. Gök gürlemesini işittirseniz yıldırım tehlikesi bulunmaktadır.

çarpılmışlardır.

Diğerleri su borusu sistemi, bir metal kapı ya da pencere çerçevesine temas etmişlerdir. Yakınızdaki bir gök gürültülü fırtına olduğunda elektrik iletici yüzeylerle temastan kaçınılmalıdır.

-Yıldırım çok sayıdaki mağdurda kalıcı bozukluklar bırakır. Bunların küçük bir yüzdesi ölürken, hayatta kalanların çoğu hayat boyu çok ciddi acılar ve sinirsel bozukluklar içerisinde yaşamaya mahkum olurlar.

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Yıldırım Korkusunu Yenin

-Bir yıldırım emniyet planına sahip olun. Emniyet için nereye gideceğinizi ve oraya gitmeniz ne kadar süreceğini bilin.

-Faaliyetlerinizi erteleyin. Dışarıya çıkmadan önce oraj tahminlerini kontrol edin. Tehlikeli bir durumdan kaçınmak için faaliyetlerinizi ertelemeyi düşünün.

korumaz. Eğer sağlam bir binadan uzaktaysanız bir araç içine girip tüm camlarını kapatın. Son gök gürlemesinden sonra 30 dakika kadar araç içinde kalın.

-Gök gürlemesini işiterseniz acil bir durum dışında kablolu telefon kullanmayın.

-Hava durumunu takip edin. Gök yüzünün kararması, şimşek çakması ya da rüzgarların şiddetlenmesi gibi, gelişmekte olan bir fırtınanın işaretlerini arayın.

-Emin bir yere sığının. Uzak bir mesafeden bile olsa gök gürlemesi işiterseniz derhal emniyetli bir yere girin. Tamamen kapalı binalar, en iyi korumayı sağlar. Engeller, piknik gölgeleyicileri, çadırlar ve kapalı girişler sizi yıldırımdan

-Kablosuz telefonları ya da cep telefonlarını kullanmak emniyetlidir.

-Elektrikli aletler ve tellerden uzak durun.

-Su boruları elektriği iletir. Banyo ya da duş almayın; ya da bir fırtına bo-yunca diğer su dağıtım sistemini kullanmayın.

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bir Oraj Dışarıda Yakalandığınızda Neleri Bilmelisiniz

Oraj anında dışarıda emniyetli yer yoktur. Dışarıda iseniz ve gök gürültüsünü işitirseniz, yıldırım riskini azaltmak için tek yol, mümkün olduğunca hızlı bir şekilde, sağlam bir binanın ya da sağlam bir arabanın içine girmektir. Ayrıca yıldırım riskini artıracak aşağıdaki durumlardan kaçınmalısınız. Emniyetli bir yere ulaşmanın yerine geçecek başka bir yol olmadığı unutulmamalıdır.

-Açık alanlardan kaçın. Bir alandaki en yüksek şey siz olmayın.

-Tek başına yüksek ağaçlar, kuleler ya da elektrik direklerinden uzak durun. Yıldırım, alanda bulunan en yüksek nesnelere düşmeye meyillidir.

- Metal iletkenlerden (elektrik hatları ya da metal çitler gibi) uzak durun. Metal yıldırımı çekmez, fakat yıldırım onun içinden uzun mesafeler kat edebilir.

-Eğer bir grup insanla birlikteyseniz, ayrılın. Bu gerçekte bir kişinin çarpılma ihtimaline karşılık, çok sayıda insanın çarpılmasını önler ve eğer bir kişi çarpılırsa diğerlerinin yardım etme şansını artırır.

Yıldırım Çarpması Durumunda Yapılacaklar

-Yıldırım mağdurları elektrik yükü taşımazlar, dokunmak emniyetlidir ve acilen tıbbi müdahaleye ihtiyaç vardır.

Bu şekildeki ani ölümlerin sebebi kalp krizidir. Eğer mağdur uygun ilk yardımı derhal alırsa bazı ölümler önlenir.

-Yardım isteyin. 112'yi ya da özel ambulans servisinizi arayın.

-İlk yardım hizmeti verin.

-Mümkünse mağduru daha emniyetli bir yere taşıyın. Yıldırım ikinci kere çarpabilir. Siz de mağdur olmayın.

Kaynaklar ve İlgili Adresler

<http://www.lightningsafety.noaa.gov>

<http://www.weather.gov/nwr>

<http://www.fema.gov>

<http://www.redcross.org>